

EGEDAL BIBLIOTEKERNE I DAG

**Egedal
Kommune**

Bibliotekerne i dag

Bibliotekerne oplever i disse år en stor forvandling, hvor de bevæger sig fra store bogcentraler med massevis af viden på hylderne til også at være et sted, hvor man mødes, studerer, søger information, går til arrangementer, lytter til musik, debatterer eller bare sidder alene og nyder livet i selskab med alle de andre, der er droppet ind.

Bibliotekerne er i dag landets mest velbesøgte kulturinstitution og samtidig den, som flest danskere tilkendegiver at de ønsker at støtte økonomisk¹. Bibliotekerne er et fælles rum, hvor alle er velkomne, og de har i dag fået langt flere tilbud mellem hylderne, der skaber fællesskaber og oplevelser for børn og voksne, som gør os klogere, stimulerer vores læselyst og øger livskvaliteten.

En stor tendens er, at man tydeligere indretter bibliotekets tilbud efter de lokale omgivelser og behov. Det er ikke længere one-size-fits-all. Det betyder, at landets 98 kommuner reelt har hvert sit bibliotekstilbud, der passer netop til den kommunes borgere og fokus.

I Egedal har Kultur- og Erhvervsudvalget sat arbejdet i gang med at lave en biblioteksstrategi, der passer netop til Egedal og som understøtter kommunens vision om "En hverdag i fællesskab og bevægelse". Denne strategi er sigtekorn for bibliotekernes indsats de kommende år, og den udfolder kommunens vision ud i et biblioteksperspektiv, hvor fællesskaber og bevægelse kommer i mange former!

Egedals biblioteker

Egedal har fire biblioteker placeret i hhv. Stenløse, Smørum, Ølstykke og Ganløse. De to første ligger i forbindelse med et kulturhus. Det er velfungerende biblioteker med ca. 200.000 årlige besøgende. Deres fysiske rammer og deres placering i bysamfundene er meget forskellige.

I en proces med borgere, politikere og bibliotekets medarbejdere er der indkredset fire fokusområder, som anses for særligt vigtige for Egedals bibliotekstilbud de kommende år, så vi sikrer moderne biblioteker, der styrker borgernes livsglæde, viden og fællesskaber, som er med til at gøre Egedal til et endnu bedre sted at bo og som understøtter visionen "Hverdag i fællesskab og bevægelse".

¹ "Mellem ballet og biografer – kultur ifølge danskerne". Tænk tanken Mandag Morgen/ Altinget, 2019

Biblioteksstrategi for Egedal Bibliotekerne

- Hvad vi vil og hvorfor!

Bibliotekerne er populære og velbesøgte i Egedal, men vil gerne nå endnu flere borgere med tilbud, der fremmer læselyst, fællesskab og oplevelser.

Bibliotekerne skal være et attraktivt tilbud, der med lange åbningstider byder borgerne inden for og som selv bevæger sig ud i lokalsamfundet og bidrager til det gode hverdagsliv i fællesskab med borgerne og de stærke lokale kræfter inden for fx foreningsliv, erhverv, skoler og andre kulturaktører.

Bibliotekerne skal være de naturlige mødesteder i vores lokalsamfund, hvor borgerne mødes og skaber nye fællesskaber på tværs af alder, køn og interesser. Bibliotekerne skal styrke lokalsamfundene både som kulturaktører, fysiske samlingssteder og med gode arrangementer til både børn og voksne. Vores biblioteker skal ud i byen og være med til at skabe liv, aktivitet og fællesskab. Derved bidrager bibliotekerne til udviklingen og omdannelsen af vores byer, og de gør Egedal til et endnu bedre sted at bo og leve for både nye og nuværende borgere.

For børnene har bibliotekerne en særlig rolle: Det skal være et hyggeligt sted at komme, og det skal introducere til læsningens glæde på anderledes måder, der supplerer og støtter arbejdet på skolerne.

For kernebrugerne af bibliotekerne skal det fortsat være et sted, der beriger hverdagen, men også gerne et sted, som borgerne selv kan berige med frivillighed omkring arrangementer, debatter, loppemarkeder, udstillinger og meget andet, så biblioteket i særdeleshed bliver alle borgeres hus, som vi selv er med til at skabe og udvikle.

Disse tanker og strategiske overvejelser har ført frem til de fire fokusområder i biblioteksstrategien, der kan opsummeres sådan:

1. En mere aktiv og udadvendt rolle i lokalområderne.
2. En tydeligere og stærkere kulturaktør.
3. Mere vægt på tilbud til børn og børnefamilier.
4. Mere vægt på kernebrugerne af biblioteket, herunder fokus på frivillige og samarbejde.

Nogle af metoderne til at virkeliggøre strategien er blandt andet:

- Dialog med brugerne af biblioteket.
- Dialog med borgerne i lokalsamfundene, også hvor der ikke ligger et fysisk bibliotek.
- Afdækning af behovene i de enkelte områder.
- Tydeligere kommunikation af tilbud og muligheder.
- Partnerskaber med lokale skoler, virksomheder, foreninger, frivillige mv.
- Samarbejde omkring byudvikling, sundhed, uddannelse, omsorg mv.

Fokusområde 1:

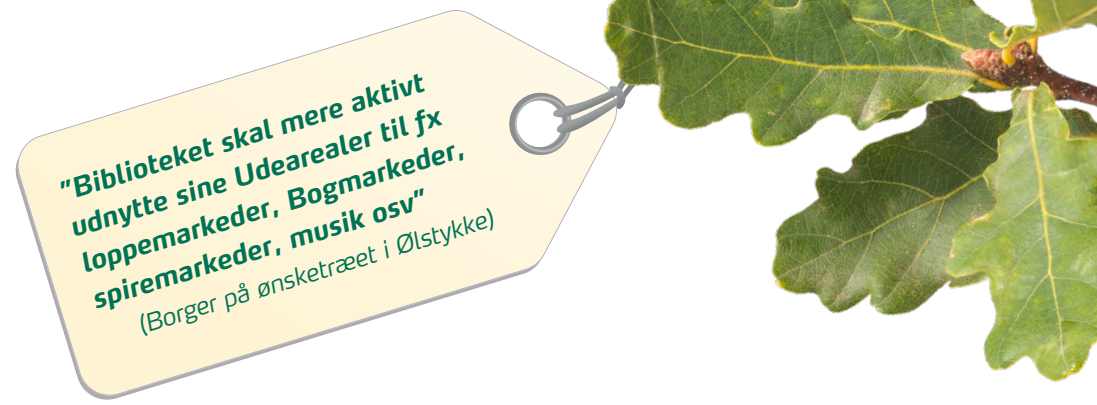
Aktiv rolle i lokalområderne

Biblioteket skal være et demokratisk midtpunkt og en dynamo i lokalområderne, som medvirker til en hverdag med fællesskaber og oplevelser for alle. Biblioteket skal være en synlig aktør i bymidterne, der understøtter fællesskaber, skaber levende og aktive lokalområder og fremmer kulturlivet. Biblioteket skal styrke sammenhængskraften, fællesskabet og det lokale demokrati. I tæt dialog og samarbejde med de vigtige lokale aktører skal man i fællesskab skabe attraktive tilbud og muligheder.

"Mulighed for at købe en kop kaffe eller the i åbningstiden"
(Borger på ønsketræet i Smørum)

Bibliotekets kerneopgave er fortsat at styrke borgerne med adgang til viden, læsning og kulturelle aktiviteter, men det kombineres i dette fokusområde med at bringe kerneopgaven i spil sammen med lokale aktiviteter, som fx festivaller, skolegang og dagtilbud, det stærke for- eningsarbejde, valghandlinger og virksomhederne. Bibliotekerne skal være kommunens frem- skudte post, der formidler fx byudvikling, sundhed og borgerservice ud til borgerne.

"Biblioteket skal mere aktivt udnytte sine Udearealer til fx loppemarkeder, Bogmarkeder, spiremarkeder, musik osv"
(Borger på ønsketræet i Ølstykke)

Hvordan skal det ske:

- Synliggøre biblioteket i bymidterne og til lokale begivenheder.
 - Gøre bibliotekerne til borgernes hus ved at invitere lokale partnere og borgere til at benytte rummene som platform.
 - Arbejde med uderummene omkring bibliotekerne, så de inviterer til bevægelse, leg, ophold og fordybelse.
 - Skabe cafémiljøer og/eller adgang til mad og drikke.
-

Fokusområde 2:

En tydeligere og stærkere kulturaktør

Bibliotekerne er landets mest besøgte kulturinstitutioner, og de er via biblioteksloven forpligtet til at formidle kulturelle oplevelser til hele befolkningen. Ikke mindst kulturoplevelser, der inspirerer, udfordrer og fremmer lysten til læsning og læring.

I Egedal er bibliotekerne i spil med udstillinger, litteraturformidling, børneteater og debatter, som skaber oplevelser, fællesskaber og aktiv deltagelse for borgerne – og det er dette arbejde, som strategien vil sætte ekstra fokus på, så vi sikrer et stærkt og samarbejdende kulturliv i Egedal, hvor kulturtilbuddene findes lokalt og udvikles i tværgående samarbejder. Tilbuddene skal berige borgerne – herunder børnene – og gerne inspirere dem med arrangementer, der giver læselyst og ny viden.

Bibliotekerne skal være igangsætter og udvikler af nye kulturtilbud, som rammer mange målgrupper, herunder dem som ikke i hverdagen normalt kommer forbi til arrangementer. Det kræver nytænkning og gode partnerskaber i lokalsamfundet, med foreningerne, med skolerne, med erhvervslivet og gennem deltagelse i relevante nationale satsninger og projekter på biblioteksområdet, der kan løfte det lokale kulturliv.

"Ønske om et mere levende kulturhus. liv udenfor og indenfor til alle aldersgrupper – inddrage lokale Foreninger til fælles samarbejde"
(Borger på ønsketræet i Smørum)

Hvordan skal det ske:

- Litteraturen formidles på nye og spændende måder.
- Udvikle og afholde endnu flere attraktive arrangementer og deltage i lokale begivenheder.
- Udvikle de fysiske rammer og se på nye funktioner i biblioteksrummene.
- Tage ansvar for de to kulturhuse ved at koordinere og kommunikere aktiviteterne.

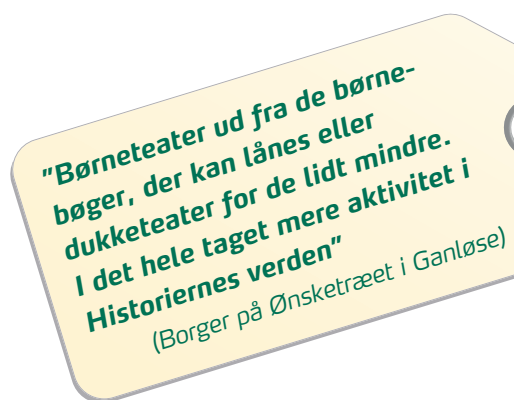
Fokusområde 3:

Tilbud til børn og børnefamilier

Bibliotekerne skal fremme læselyst, lyst til viden og glæde ved kulturelle aktiviteter – og her er børnene måske den vigtigste målgruppe: Bibliotekerne skal inspirere, aktivere og underholde børnene, så læring og læsning bliver en oplevelse i fællesskab.

I fritiden skal bibliotekerne præsentere et bredt børnekulturtilbud med fokus på kvalitet og børnenes aktive deltagelse. Børnekulturen kan stimulere til læsning, til fordybelse, til aktiv deltagelse og kreativitet. Tilbuddet vil ofte være organiseret i samarbejde med lokale aktører. Egedal Kommune skal herigennem kunne præsentere børn og deres familier for en bred vifte af tilbud i deres egen kommune og fremme kvalitetstid og nærvær, i både ferier og til hverdag.

Nye undersøgelser peger på, at børns tekstforståelse og evnen til fordybelse bliver dårligere, hvis børnene kun læser digitalt og at børn i det hele taget læser mindre i dag end de gjorde i 2011². I Danmark er den digitale læsning den primære for børn og unge. Derfor vil vi i strategien have fokus på at give Egedals børn mulighed for at blive gode læsere også gennem læsning af fysiske bøger, samtidig med at de støttes i det digitale univers, der fylder i hverdagen.

Folkeskolen og dagtilbuddene er bibliotekets tætte samarbejdspartnere på uddannelse og kultur. Ambitionen er at udvikle tilbud sammen, hvor biblioteket leverer tilbud, der understøtter det pædagogiske arbejde og læringsmål. Det gælder oplagt Åben Skole samarbejde, men også i aktiviteter der fremmer læselysten, kritisk informationssøgning og digital dannelse uden for institutionstiden, hvor børnene kan deltage konkurrencer, fælles oplevelser og nationale kampagner. På samme måde skal bibliotekerne fortsætte med aktiviteter, der stimulerer de mindste i daginstitutioner med sprogstimulering.

² ePirls 2016 – En international undersøgelse om læsning af informerende onlinetekster i 4. klasse – Rapport af Jan Mejding og Katja Neubert – Aarhus Universitetsforlag.

Hvordan skal det ske:

- Formidle børnekultur til børn og deres forældre.
- Indrette inspirerende og med fokus på leg og læring.
- Skabe nye tilbud i samarbejde med lokale aktører, både foreninger, forældre, frivillige mv.
- Partnerskaber under Åben Skole og Åben Dagtilbud.
- Læselyst – fokus på læseunderstøttende indsatser, herunder nationale kampagner.
- Digital dannelse.

Fokusområde 4:

Aktive kernebrugere på biblioteket

Bibliotekerne er et rum, der skaber rammer for fællesskab og oplevelser. Det er et samlingssted og møderum, hvor alle uanset alder, køn og baggrund mødes på lige fod. Det er en integreret del af mange borgeres hverdag, der benyttes som et både trygt, udfordrende og inspirerende mødested. Her kan man fordybe sig eller man kan til debatter og arrangementer udveksle synspunkter. Man kan søge hjælp og viden, der hjælper en til at gribe eller komme videre i livet. Det er et demokratisk og gratis frirum, hvor alle er velkomne, og hvor man selv bestemmer, hvor aktiv man vil være – og mulighederne er udvidet gennem de åbne selvbetjente biblioteker, som Egedal var den første kommune til at indføre.

"Fællesspisning med musik og Højtæsning"
(Borger på ønsketræet i Stenløse)

Aktive kernebrugere skal fortsat have en stor plads på bibliotekerne, og det skal undersøges, hvordan de kan være med til udvikle tilbuddet ved selv at bringe deres kompetencer i spil til glæde for andre brugere. Det kan ske ved frivillig indsats i det daglige eller ved at bringe sine egne fællesskaber ind på biblioteket, fx via en lokal forening, interesseorganisation eller aktiv forældregruppe, der kan udvikle biblioteksrummet med nye tilbud, inden for rammerne af læring, fællesskab og demokrati. Biblioteket skal derved også være en platform for borgernes egne initiativer.

"Håndarbejdsklubber, læseklubber, Spilklub- synligt så det inspirerer Til mere deltagelse"
(Borger på ønsketræet i Ølstykke)

Hvordan skal det ske:

- Ved at være målgruppens foretrukne mødested.
- Læse- og litteraturklubber og samvær omkring læsning.
- Bruge de ældres ressourcer, fx "ældre hjælper børn og unge" / "ældre hjælper ældre".
- Styrke frivillighed omkring fx fællesspisning, reparationscafeer, legestuer, højtæsning mv.
- Undersøge mulighed for frivillig indsats i den ubemandede åbningstid.